

Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski

Al. Powstańców Wielkopolskich 18, 63-400 Ostrów Wielkopolski

PODSUMOWANIE

do

Aktualizacji

**Programu ochrony środowiska
dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski
na lata 2014 – 2017 w perspektywie
na lata 2018 – 2021**

Ostrów Wielkopolski, 2014

SPIS TREŚCI

1. Podstawa opracowania	3
2. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko	3
3. Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58	6
3. Zgłoszone uwagi i wnioski.....	7
4. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko ...	7
5. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu	7

1. Podstawa opracowania

Na podstawie art. 55 ust. 3 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz.U. 2013, poz. 1235) do przyjętego programu ochrony środowiska należy załączyć pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- 2) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58;
- 3) zgłoszone uwagi i wnioski;
- 4) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Zgodnie z art. 55 ust. 3 *ww. ustawy* organ opracowujący projekt dokumentu przekazuje przyjęty dokument wraz z podsumowaniem, o którym mowa w ust. 3, właściwym organom, o których mowa w art. 57 i 58.

Podstawą opracowania „Aktualizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2014 – 2017 w perspektywie na lata 2018 – 2021” (zwany dalej Programem) jest art. 17 *ustawy Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. Dokument uchwalany jest przez Radę Miasta na okres 4 lat, z tym że przewidziane w nim działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata. Z wykonania Programu Prezydent Miasta sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia Radzie Miasta.

Informacja o przystąpieniu do opracowania Programu, została podana do publicznej wiadomości w dniu 20.05.2014 r. na stronach Biuletynu Informacji Publicznej, na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta oraz w prasie.

2. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 46, pkt. 2 i 3 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* realizacja projektów polityk, strategii, planów lub programów, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, oraz takich, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony wymaga przeprowadzenia przez organy odpowiedzialne strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagane jest także

w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione w art. 46, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57, organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że wyznacza on ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i że realizacja postanowień takiego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. W przypadku stwierdzenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt Programu, sporządza **Prognozę oddziaływania dokumentu na środowisko** (art. 51, ust.1.).

Dla przedmiotowego Programu przeprowadzona została strategiczna ocena oddziaływania na środowisko (SOOŚ), postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji programu obejmujące w szczególności (art. 3 ust. 1 pkt 14):

- a) uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko;
- b) sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko;
- c) uzyskanie wymaganych ustawą opinii;
- d) zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Ewentualna możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Aktualizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2014 - 2017 w perspektywie na lata 2018 - 2021”, oraz w przypadku stwierdzenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu ww. dokumentu zostało uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo z dnia 19.12.2013r., znak: WOS.ROS.602.1.2013 2013-ROS-RKW-74-0, uzupełnione pismem z 18.02.2014r., znak: WOS.ROS.602.1.2013 2014-ROS-KW-125-0) oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo z dnia 19.12.2013r., znak: WOS.ROS.602.1.2013).

W odpowiedzi na ww. wniosek, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu poinformował w piśmie sygnowanym WOO-III.410.784.2013.MM z dnia 18.03.2014r., że projekt aktualizacji Programu wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. RDOŚ określił pełny zakres Prognozy zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień, wskazanych w ww. piśmie.

Stanowisko Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego na ww. wniosek zostało przedstawione w opinii sanitarnej z dnia 10.01.2014r., znak: DN-NS.9012.5.876.2013.

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona w pełnym zakresie i uwzględnia wszystkie elementy wyszczególnione w art. 51 ust. 2 ustawy.

Przy sporządzaniu Prognozy posłużono się dwoma metodami. Pierwszą z nich jest metoda opisowa, która polegała na charakterystyce Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski, w szczególności na określeniu zasobów środowiska, aktualnego stanu podstawowych komponentów środowiska i jego zagrożeń. Opis oparto na danych otrzymanych z Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim, a także z innych podmiotów działających w sektorze publicznym i prywatnym na omawianym terenie. W celu analizy stanu środowiska przyrodniczego i jego zagrożeń przedstawiono w miarę posiadanych danych, trendy zmian stanu podstawowych komponentów środowiska w około czteroletnim okresie poprzedzającym prace nad Programem, czyli w latach: od początku 2009 do końca 2013 roku (w miarę dostępności danych). Dokonując wyboru przedziału czasowego dla przedstawienia możliwie pełnego i wiarygodnego obrazu stanu najważniejszych komponentów środowiska przyrodniczo – kulturowego miasta, kierowano się ilością i spójnością dostępnych danych oraz zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*. Do analizy wykorzystano również dane udostępniane przez WIOŚ, GUS, dostępną literaturę tematu oraz ustalenia własne zespołu autorskiego.

W celu prognozowania mogących wystąpić oddziaływań na środowisko naturalne oraz dla przeprowadzenia wariantowania wykorzystano metodę macierzy. W arkuszu uwzględnia się oddziaływanie na środowisko w dwóch wariantach:

- WARIANT ZEROWY - w przypadku niepodejmowania działań określonych w Programie;
- WARIANT PIERWSZY - w przypadku realizacji Programu.

W pierwszej części arkusza rozpatruje się oddziaływanie różnorodnych czynników antropogenicznych związanych z działalnością człowieka na poszczególne składniki środowiska przyrodniczego zarówno dla WARIANTU ZERO (w przypadku zaniechania realizacji Programu) oraz dla WARIANTU PIERWSZEGO (w przypadku podjęcia realizacji Programu). Pod uwagę brane są czynniki antropogeniczne związane z rozwojem społeczno-gospodarczym, dla których w Programie sformułowano średnioterminowe cele zintegrowane z ochroną środowiska, a następnie wytyczne realizacji celów, w tym działania minimalizujące ewentualne zagrożenia dla stanu środowiska wynikające z danego kierunku czy dziedziny rozwoju. Dzięki temu, zakładając realizację wyznaczonych celów i zadań, można spodziewać się zmniejszenia presji ze strony tych czynników na poszczególne komponenty środowiska (WARIANT PIERWSZY).

Należy zaznaczyć, że niektóre z analizowanych czynników mają szeroki wpływ na środowisko (oddziaływują na wszystkie, lub większość jego składników), natomiast inne mogą mieć wąski wpływ (oddziaływują na określone komponenty, lub jeden z nich w szczególności). Suma oddziaływań na poszczególne składniki środowiska daje łączną wielkość presji danego czynnika – jego siłę oddziaływania na środowisko.

W Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ zadań na poszczególne elementy środowiska, w tym na obszary Natura 2000, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne oraz na zdrowie ludzi. Dokonano również oceny skutków w przypadku braku realizacji Programu. Z ustaleń Prognozy, wynika, iż przedmiotowy Program nie przewiduje działań, które po realizacji mogłyby spowodować trwałe pogorszenie stanu środowiska miasta. Ewentualne

przedsięwzięcia zaliczane do mogących znacząco oddziaływać na środowisko będą podlegały ocenie oddziaływania na środowisko, oraz zakłada się, że będą realizowane przy zastosowaniu technologii rozwiązań eliminujących potencjalny negatywny wpływ na środowisko.

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdza się, że zaniechanie działań, wyszczególnionych w aktualizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski będzie miało zdecydowanie niekorzystny wpływ na poszczególne obszary działalności człowieka, a w szczególności na możliwości zapewnienia zdrowia ludności, w tym warunków wypoczynku i rekreacji, oraz spełnienia obowiązujących wymogów prawnych odnośnie jakości i warunków korzystania ze środowiska. Zakłada się, że dążenie do realizacji zamierzeń jest konieczne i uzasadnione.

3. Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58

Projekt Programu wraz z Prognozą, zgodnie z art. 54 ust. 1 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* został przekazany do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo z dnia 14.05.2014 r., znak: WOS.ROS.602.1.2013) i Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu (pismo z dnia 14.05.2014 r., znak: WOS.ROS.602.1.2013) celem zaopiniowania. Przedłożone dokumenty zostały zaopiniowane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 12.06.2014 r., znak: WOO-III.410.270.2014.AM2.1 oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu pismem z dnia 18.06.2014 r., znak: DN-NS.9012.710.2014.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wyraził pozytywną opinię o projekcie Programu, wskazując m.in., iż realizacja zadań zawartych w przedłożonych w projekcie pozwoli na poprawę jakości stanu środowiska na terenie Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski, co pozytywnie wpłynie na warunki życia oraz zdrowie mieszkańców.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu działając na podstawie art. 54 ust.1 , w związku z art. 57 ust.1 pkt 2 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* wskazał potrzebę uzupełnienia zapisów zawartych w projekcie Programu i Prognozie, co zostało dokonane.

Ponadto Prezydent Ostrowa Wielkopolskiego wystąpił o opinię do Zarządu Powiatu Ostrowskiego – pismo znak: WOS.ROS.602.1.2013 z dnia 14.05.2014r. Projekt dokumentu pn. „Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2014 – 2017 w perspektywie na lata 2018 – 2021” został pozytywnie zaopiniowany Uchwałą Nr 1235/2014 Zarządu Powiatu Ostrowskiego z dnia 27 maja 2014 roku.

3. Zgłoszone uwagi i wnioski

W dniach od 23.05.2014 r. do 12.06.2014 r. przeprowadzone zostały konsultacje społeczne projektu dokumentu pn. „Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2014 – 2017 w perspektywie na lata 2018 – 2021” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. Tym samym został zapewniony 21-dniowy termin na zapoznanie się z dokumentami i możliwość składania uwag i wniosków.

W czasie trwania konsultacji do Prezydenta Miasta Ostrowa Wielkopolskiego wpłynęło jedno pismo zawierające uwagi i wnioski. Pismem z dnia 6 czerwca 2014r. wniesione zostały do przedłożonego Programu uwagi. Prezydent Ostrowa Wielkopolskiego ostatecznie zatwierdził rozwiązania zaproponowane przez Wykonawcę dokumentu.

4. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Ze względu na położenie Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski, jak również na prośrodowiskowy charakter rozwiązań zawartych w ocenianym dokumencie, nie wydaje się celowe rozważanie możliwości występowania transgranicznego oddziaływania, związanego z realizacją aktualizacji Programu ochrony środowiska. Zwraca się jednak uwagę na brak możliwości oceny wpływu budowy instalacji i obiektów planowanych w przyszłości w gospodarce wodno-ściekowej, transporcie, przemyśle, czy gospodarce odpadami i innych dziedzinach, na etapie opracowania przedmiotowego dokumentu. Dlatego też w toku procedur przystąpienia do realizacji każdego z wymienionych w dokumencie, a planowanych w przyszłości przedsięwzięć inwestycyjnych, przeprowadzone zostaną osobno standardowe procedury oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, umożliwiające ocenę możliwości transgranicznego oddziaływania.

Ocenia się, na tym etapie, że realizacja zamierzeń Programu nie wiąże się bezpośrednio z transgranicznym oddziaływaniem.

5. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Monitorowanie realizacji dokumentu umożliwi ocenę prawidłowości i efektywności działań oraz sprawne i elastyczne reagowanie na zmiany. Analiza powinna odbywać się na dwóch płaszczyznach, obejmujących ewolucję sytuacji zewnętrznej (powiatu, województwa, regionu) oraz zmiany zachodzące na obszarze miasta.

Prezydent Ostrowa Wielkopolskiego zobowiązany jest składać co 2 lata Radzie Miasta sprawozdanie z realizacji Programu ochrony środowiska. Sprawozdania powinny w szczególności oceniać i podsumowywać krótkoterminowy (4-letni) plan działania, wraz z oceną stopnia wykonania szczegółowych zadań. Ustawa *Prawo ochrony środowiska*

nakłada także obowiązek **aktualizacji** Programu co 4 lata. Wykonawcą obu zadań może być grupa robocza powołana przez władze gminy lub eksperci zewnętrzni.

Analiza skutków realizacji projektu aktualizacji POŚ może być przeprowadzona na podstawie:

- analizy realizacji Programu w ramach wykonywania w cyklach dwuletnich raportów z wykonania programu ochrony środowiska realizowanych przez Radę Miasta,
- analizy wyników Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska realizowanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Proponuje się przeprowadzać analizę skutków realizacji postanowień projektowanego POŚ w ujęciu ilościowym i jakościowym.

Ujęcie ilościowe – obrazowało będzie prognozę zmian konkretnych wielkości (wskaźników). Za ich pomocą możliwe jest przeprowadzenie prognozy ilościowej niektórych elementów środowiska w formie komponent środowiska – wskaźnik, w tym m.in.:

1. warunki klimatyczne i jakość powietrza atmosferycznego
  - a. wyniki oceny jakości powietrza
2. hałas
  - a. wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego lub innych źródeł uciążliwości akustycznej
3. promieniowanie elektromagnetyczne
  - a. liczba stacji bazowych telefonii komórkowej
4. wody podziemne
  - a. wyniki monitoringu jakości wód podziemnych
5. wody powierzchniowe
  - a. ocena diagnostyczna jakości wód powierzchniowych
6. gospodarka wodno-ściekowa
  - a. długość sieci wodociągowej
  - b. długość sieci kanalizacyjnej
  - c. stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej
7. użytkowanie gruntów
  - a. analiza wg danych Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartografii
8. gleby i ich przeobrażenie
  - a. jakość gleb użytkowanych rolniczo
9. lasy i zieleń gminna
  - a. powierzchnia terenów zieleni gminnej

10. zaopatrzenie w gaz, ciepło, energię elektryczną

a. charakterystyka sieci

11. gospodarka odpadami komunalnymi

12. zasoby kopalin

a. zasoby i eksploatacja złóż

Ujęcie jakościowe – dla elementów środowiska, dla których nie można prognozować określonych wskaźników lub jest to utrudnione, należy wykorzystać ocenę jakościową, która stanowiła jednocześnie uzupełnienie do oceny ilościowej.

Określenie wskaźników wymagać będzie posiadania odpowiednich informacji pochodzących przede wszystkim z monitoringu środowiska czy też danych statystycznych. W oparciu o analizę zmiany wskaźników w poszczególnych latach możliwa będzie ocena skutków realizacji postanowień zawartych w projekcie aktualizacji POŚ dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski. Ze względu na częstotliwość gromadzenia oraz udostępniania danych monitoring ten powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji powinny być łącznie ze sprawozdaniami z postępów wykonania aktualizacji POŚ udostępnione zgodnie z wymogami ustawy *Prawo ochrony środowiska*, co najmniej w cyklu dwuletnim.